

Krystyna Waszkiewicz
 Krystyna Przeworska
 Ewa Zatorska
 pod kierunkiem mgr H. Dymnickiej-Wołoszyńskiej
 (Warszawa)

MATERIAŁY KAZIMIERZA SZARSKIEGO
(1904 – 1960)
(III – 126)

Kazimierz Szarski syn Marcina i Olgi z Budzińskich urodził się 9 stycznia 1904 r. w Wiedniu. Do szkół uczęszczał w Wiedniu, Krakowie i Lwowie. Świadectwo dojrzałości otrzymał we Lwowie w 1923 r. Studia rozpoczął w 1924 r. na Wydziale Rolnym Politechniki Lwowskiej. Po roku przeniósł się na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (UJK). W 1928 r. uzyskał absolutorium, a w 1932 r. dyplom doktora filozofii.

Od roku 1927 pracował w Zakładzie Anatomii Porównawczej UJK początkowo jako demonstrator, następnie jako młody asystent, w końcu jako starszy asystent u prof. Kwietniewskiego.

W 1939 r. habilitował się w zakresie zoologii i anatomii porównawczej i otrzymał prawo wykładania na wyższych uczelniach (*veniam legendi*). Działalność naukowo-badawczą rozpoczął wydając w 1935 r. pracę, *O oku szczątkowym u Nipherpus puteamus*. Następnie zainteresowania jego skupiły się na zagadnieniach związanych z układem moczowo-płciowym ssaków.

Po wybuchu wojny Kazimierz Szarski do 1941 r. pozostał we Lwowie na stanowisku docenta przy Katedrze Anatomii Porównawczej UJK. Po wkroczeniu Niemców do Lwowa pracował zarobkowo jako karmiciel wszy w Zakładzie Przeciwtfusowym prof. Weigla. Na wiosnę 1942 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie pracował początkowo jako laborant w fabryce środków spożycia, a potem jako asystent Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego.

W czasie powstania warszawskiego przez trzy tygodnie był więziony w obozie niemieckim w Forcie Mokotowskim, następnie przedostał się do Skierniewic, gdzie pozostał do końca wojny. W czasie pobytu w Skierniewicach pracował na tajnych kursach nauczania.

W kwietniu 1945 r. przeniósł się do Krakowa, gdzie pozostał jako wolontariusz przy Zakładzie Anatomii Porównawczej Uniwersytetu Jagiellońskiego, a od października 1945 r. prowadził wykłady z anatomii porównawczej.

Z dniem 1 stycznia 1946 r. został powołany do Wrocławia w charakterze profesora nadzwyczajnego i kierownika Zakładu Anatomii Porównawczej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Na Uniwersytecie Wrocławskim pełnił funkcje następujące: prodziekana Wydziału Nauk Przyrodniczych (1.II – 28.II.1954.; dziekana tegoż Wydziału (1. III – 30. IX.1954); prorektora ds. nauczania (X. 1954 – 31. X. 1957); rektora (1. XI. 1957 – 31.VIII. 1959).

Zainteresowania Kazimierza Szarskiego, oprócz zagadnień anatomicznych, dotyczyły również innych dziedzin zoologii. W swoich badaniach dużo miejsca poświęcał także ornitologii.

Kazimierz Szarski czynnie przyłączył się do prac Sekcji Ornitologicznej Polskiego Towarzystwa Zoologicznego. Był przewidziany na redaktora nowego czasopisma ornitologicznego, które się nigdy nie ukazało.

Był członkiem wielu Towarzystw Naukowych: Polskiego Towarzystwa Anatomicznego, Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. M. Kopernika, Międzynarodowego Komitetu Ochrony Ptaków, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego.

Ponadto brał żywy udział w pracach Wrocławskiego Komitetu Ochrony Przyrody. W 1957 r. został zastępcą przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Przyrody we Wrocławiu.

Był również członkiem Rady Redakcyjnej „Przeglądu Zoologicznego” – prowadził dział ornitologiczny. Od 1959 r. był redaktorem „Zoologica Poloniae”, głównego organu Polskiego Towarzystwa Zoologicznego.

Kazimierz Szarski związany był z Sekcją Ogrodów Zoologicznych PPZ i Radą Naukową Ogrodu Zoologicznego we Wrocławiu. Pełnił również funkcję przewodniczącego Rady Karkonoskiego Parku Narodowego oraz był członkiem Rady Rezerwatu Leśno-Stawowego w powiecie milickim ze szczególnym uwzględnieniem Pradoliny Baryczy. Rezultatem tych prac były liczne artykuły, obserwacje ornitologiczne w powiecie milickim (1949., obserwacje ornitologiczne w Pradolinie Baryczy (1950) oraz artykuł zbiorowy, *Osobliwości faunistyczne Parku Narodowego w Karkonoszach* (1950).

Z ramienia Zakładu Ochrony Przyrody PAN, Kazimierz Szarski prowadził badania nad awifauną Wrocławia. W związku z tym w 1955 r. ukazały się jego artykuły, *O ptakach Wrocławia*, *O gnieźdzeniu się remiza*, *O ochronie i restytucji ptaków we Wrocławiu*.

Kazimierz Szarski w swojej pracy naukowo-badawczej dużo czasu poświęcał przekładom literatury obcej. Między innymi przetłumaczył dziennik podróży K. Darwina *Podróż na okręcie Beagle'a* (1951.; podręcznik *Zoologii* Matwiejewa T. II. *Strunowce*.

Kazimierz Szarski przyczynił się do spopularyzowania prac Edwarda Lotha, przygotowując z materiałów pośmiertnych do druku szereg prac, *Cechy eugeniczne w budowie człowieka*, *Ślady rozwoju osobniczego w budowie człowieka*, *Cechy fitogeniczne w budowie człowieka*, *Cechy antropologiczne w budowie człowieka*.

Kazimierz Szarski związany był również z różnymi zagranicznymi instytucjami naukowymi: z Uniwersytetem w Pensylwanii, Uniwersytetem Karola, z The National Institute of Oceanography. W 1958 r. był w podróży służbowej do Anglii. Również w tym samym roku wszedł w skład delegacji Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego do Francji.

Na przełomie 1958/1959 r. do PAN wpłynął wniosek o nadanie Kazimierzowi Szarskiemu tytułu profesora zwyczajnego. Jego śmierć uniemożliwiła realizację tych zamierzeń. Kazimierz Szarski zmarł we Wrocławiu 18 stycznia 1960 roku.

Materiały K. Szarskiego zostały zakupione przez Archiwum PAN od jego żony Joanny Szarskiej 16. XI. 1963 r. Spuścizna złożona była w 15 teczkach o objętości około 0,60 mb. Materiały rękopiśmienne po K. W. Szarskim zostały opracowane przez grupę studentów UMK w Toruniu we wrześniu 1973 roku.

W trakcie porządkowania spuściznę podzielono na cztery grupy. Grupa I – materiałów twórczości naukowej jest najliczniejsza i składa się z 46 jednostek. Są to rękopisy i maszynopisy prac, materiały do wykładów, recenzje i opinie, prace popularnonaukowe, tłumaczenia, materiały warsztatowe. Prace i artykuły dotyczą zainteresowań K. Szarskiego z zakresu anatomii i ornitologii. Liczną grupę stanowią materiały do wykładów i konwersatoriów z dziedziny biologii. Można przypuszczać, że jednostki od 7 – 17 zawierają materiał będący częściowo rezultatem tłumaczenia z języka rosyjskiego podręcznika zoologii pod red. Matwiejewa, choć brak jest wyraźnych śladów świadczących o tym. Część tych materiałów została zatrzymana przez K. Sembrata, kierownika Katedry Anatomii Porównawczej Uniwersytetu Wrocławskiego dla celów wydawniczych. Podgrupa recenzji i opinii zawiera oceny prac naukowych z dziedziny biologii oraz dorobku naukowego szeregu pracowników instytucji naukowych. W podgrupie D – prac popularno-naukowych, dużo miejsca zajmują odczyty z okazji 100-rocznicy ukazania się dzieła Darwina *O pochodzeniu gatunków* oraz referaty dotyczące ochrony przyrody. Bardzo ciekawy jest tekst prelekcji wygłoszony w PWSM *O muzyce w śpiewie ptaków i śpiew ptaków w muzyce*. Następną podgrupą są tłumaczenia prac Darwina: *Podróż na okręcie Beagle'a*, *O dążności gatunków do*

tworzenia odmian. Podgrupa F - zawiera materiały warsztatowe. Składają się na nie interesujące zapiski z obserwacji wielu różnorodnych gatunków ptaków, wypisy z literatury obcej dotyczącej owadów, ryb, płazów, ptaków, ssaków. Ciekawą pomocą warsztatową twórcy spuścizny w tej grupie są notatki bibliograficzne w układzie alfabetycznym, według wybranych zagadnień biologii.

Również interesująca jest w spuściznie Grupa II – materiałów działalności naukowo-organizacyjnej i dydaktycznej, w ochronie przyrody oraz redakcyjno-wydawniczej. Podgrupa A. dotyczy działalności naukowo-organizacyjnej. Wyodrębniono sprawy krajowe i zagraniczne. Część odnosząca się do działalności na terenie kraju, zawiera programy studiów z dziedziny biologii opracowane przez twórcę spuścizny i sprawy stypendiów naukowych zagranicznych. Zasługuje również na uwagę sprawozdanie Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego o stanie i osiągnięciach naukowo-badawczych ośrodka wrocławskiego w dziedzinie biologii. W drugiej części są też materiały świadczące o kontaktach naukowych K. Szarskiego z instytucjami naukowymi zagranicznymi: USA, CSRS, Wlk. Brytanii, Francji. Znaczna ich część dotyczy podróży służbowych do Anglii i Francji w 1958 r. Znajdują się tam materiały drukowane dotyczące szkolnictwa wyższego w tych krajach, zwłaszcza z dziedziny biologii, fotografie z przyjęcia delegacji polskiej przez francuskie Ministerstwo Oświaty, program pobytu, notatki. Drugą interesującą Podgrupę B. tworzą akta powstałe w wyniku działalności K. Szarskiego w dziedzinie ochrony przyrody, szczególnie polskie awifauny. Zawierają materiały dotyczące utworzenia rezerwatu leśno-stawowego w powiecie milickim, Rady Karkonoskiego Parku Narodowego oraz współpracy twórcy spuścizny z takimi organizacjami jak Liga Ochrony Przyrody i Międzynarodowy Komitet Ochrony Ptaków. Trzecią Podgrupę C. stanowią materiały działalności redakcyjno-wydawniczej. Są to głównie prace E. Lotha przygotowywane do druku przez K. Szarskiego, recenzje tych prac oraz materiały redakcyjne Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego; umowy z wydawnictwami, projekty wydawania nowego czasopisma ornitologicznego.

Materiały biograficzne tworzą Grupę III – bardzo małą objętościowo grupę spuścizny. Należy tu wymienić życiorys pisany przez K. Szarskiego i bibliografię jego prac do 1954 r., załącznik wniosku o przyznanie nagrody państwowej, pismo prezydenta KRN o nominacji na profesora nadzwyczajnego. Do grupy tej włączono również materiały dotyczące Zjazdu Koleżeńskiego we Wrocławiu absolwentów Gimnazjum Stefana Batorego we Lwowie.

Spuściznę zamyka nieliczna Grupa IV – materiałów osób obcych. W skład tej grupy wchodzi: artykuł A. Dyna, pracownika Katedry Anatomii Porównawczej Uniwersytetu Wrocławskiego oraz list Erwina Gebhardta do K. Sembrata.

Podczas porządkowania spuścizny nie wydzielono korespondencji jako osobnej grupy, gdyż nie zawierała ona luźnych listów lecz tylko powiązane z materiałami Grupy I i w większym stopniu Grupy II. Została więc włączona w akta spraw. W grupie I korespondencja znajduje się głównie w jednostkach zawierających materiały odczytów i wykładów popularnonaukowych i dotyczy związanych z nimi spraw organizacyjnych. Znaczna liczba listów K. Szarskiego znajduje się również w materiałach dotyczących kontaktów z instytucjami naukowymi krajowymi i zagranicznymi oraz spraw związanych z ochroną przyrody. W dziale prace redakcyjno-wydawnicze znalazła się korespondencja z wydawnictwami i umowy. W materiałach biograficznych są listy dotyczące zjazdu koleżeńskiego we Wrocławiu.

Przy porządkowaniu spuścizny rękopiśmiennej Kazimierza Szarskiego, jednostkom nadano układ chronologiczno-rzeczowy. Podobne kryteria stosowano przy nadaniu układu materiałom wewnątrz poszczególnych jednostek. Większość tytułów jednostek formułowano w oparciu o treść materiałów oraz o ich tymczasowy spis znajdujący się w teczce zespołu. Zachowano wszystkie tytuły oryginalne pochodzące od twórcy spuścizny, lecz było ich stosunkowo niewiele.

Materiałów spuścizny nie brakowano. Zachowano wszystkie maszynopisy prac, nawet w przypadku, gdy było kilka egzemplarzy tej samej pracy zwłaszcza, że na niektórych maszynopisach istniały rękopiśmienne uzupełnienia i poprawki twórcy spuścizny.

Spuścizna K. Szarskiego opatrzona jest w Archiwum PAN sygn. III-126. Po uporządkowaniu zespół liczy 73 jednostki (0,56 mb).

Źródła i bibliografia

1. *Materiały Kazimierza Szarskiego*, Archiwum PAN sygn. 126 j.a. 70
2. K. Sembrat, *Wspomnienie pośmiertne o K. W. Szarskim*, „Zoologica Poloniae” 1959/60 vol. 10, fasc. 2
3. K. Sembrat, *Życiorys prof. dr K. Szarskiego oraz bibliografia jego prac*, „Przegląd Zoologiczny” T. IV/2/1960, s. 85-90.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	Pozycja
I. Materiały twórczości naukowej	1 - 46
A. Prace i artykuły	1 - 5
B. Materiały do wykładów	6 - 19
C. Recenzje i opinie	20 - 22
D. Artykuły, odczyty i wykłady popularno-naukowe	23 - 31
E. Tłumaczenia	32 - 34
F. Materiały warsztatowe	35 - 46
II. Materiały działalności naukowo-organizacyjnej i dydaktycznej, w ochronie przyrody oraz redakcyjno-wydawniczej	47 - 69
A. Działalność naukowo-organizacyjna i dydaktyczna	47 - 54
B. Działalność w dziedzinie ochrony przyrody	55 - 60
C. Działalność redakcyjno-wydawnicza	61 - 69
III. Materiały biograficzne	70 - 71
IV. Materiały osób obcych	72 - 73

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Prace i artykuły

1. *O teoriach powstawania kończyn*
Opracowanie, bibliografia, notatki
1956, rkp., masz., l., k. 74 fot. 51
Druk: „Przegląd Antropologiczny” T. XXII, 1956
2. *Ewolucja aparatu wzrokowego od najniższych do najwyższych zwierząt*
Opracowanie, rysunki oraz pismo do „Książki i Wiedzy” w sprawie druku. Rozdział wstępny do książki *O rozwoju oka w świecie zwierzęcym*
1952, masz., l., k. 41
3. *Budowa oka ptaka*
Opracowanie, wypisy z obcej literatury, rysunki
B.d., rkp., l., k. 21
4. *Posiedzenie Linneum Societiy 1 lipca 1858 r.*
Artykuł 2 egz.
1958, masz., druk, l., k. 15

Druk: „Przegląd Zoologiczny” nr II, 1958

5. *Dorobek nauk morfologicznych i embriologicznych w Polsce oraz zestawienie literatury dotyczącej tych przedmiotów*

Tekst niepełny
B.d., rkp., l., k. 11

B. Materiały do wykładów

6. *Anatomia człowieka*

Konspekty i rysunki
B.d., rkp., sz., k. 260

7. *Biologia – charakterystyka budowy komórki i funkcje systemu nerwowego*

Tekst wykładów dla słuchaczy psychologii i pedagogiki, rysunki.
B.d., rkp., l., k. 123

8. *Charakterystyka zoologii jako części biologii i podstawowych cech organizmów zwierzęcych.*

Notatki i rysunki
B.d., rkp., l., k. 34

9. *Zmienność i dziedziczność*

Tekst wykładu
B.d., rkp., l., k. 37

10. *Systematyka naczelnych*

Konspekty
1957, rkp., l., k. 107

11. *Systematyka kręgowców*

Konspekty, notatki, rysunki, mapa: flora i fauna
B.d., rkp., l., k. 115

12. *Jw.*

Konspekty, notatki, rysunki
B.d., rkp., l., k. 124

13. *Systematyka jednokomórkowców i zwierząt tkankowych (Protozoa, Metazoa.*

Konspekty, notatki i rysunki dotyczące budowy lancetnika
B.d., rkp., l., sz., k. 103

14. *Stawonogi. Systematyka i charakterystyka gatunków*

Konspekty, rysunki
B.d., rkp., l., k. 77

15. *Układ moczopłciowy kręgowców*

Tekst wykładu, notatki, zapiski z liter., rysunki
B.d., rkp., l., k. 89

16. *Organy płciowe kręgowców i rola węchu w biologii*

Tekst wykładu. Tezy, notatki i rysunki
B.d., rkp., l., k. 50

17. *Organizmy świetlne (świetliki).*
Tekst wykładu dla egzaminu wstępnego
1946, rkp., l., k. 4

18. *Słuch ryb*
Tekst konwersatorium, notatki, wypisy z literatury
1946, rkp., l., k. 25

19. *Jelitodyszce i ich stanowisko w systematyce*
Tezy i notatki do konwersatorium
1950, rkp., l., k. 6

C. Recenzje i opinie

20. *Biologia*
Recenzje
1951 – 1956, rkp., masz., l., k. 33, zob. aneks 1

21. *Otto Lacmann, Die Photogrammetrie in ihrer Anwendung auf nichttopographischen Gebieten*
James Fisher, Geschichte der Vogel
Recenzje
1950 – 1960, masz., druk., l., k. 20

22. *Ocena dorobku naukowego pracowników instytucji naukowych*
1953– 1954, masz., j. ang., pol., l., k. 49, zob. aneks 2

D. Artykuły, odczyty i wykłady popularno-naukowe

23. *Rzadkie gatunki ptaków*
Artykuł do „Jednodniówki” z okazji 25-lecia Śląskiego Tow. Łowieckiego oraz listy Jerzego Dylewskiego – przewodniczącego Komitetu Redakcyjnego „Jednodniówki”
1949 – 1950, rkp., masz., l., k. 26

24. *O podróży, której zawdzięczamy teorię ewolucji*
Artykuł
B.d., masz., l., k. 15

25. *Rola postrzegania postaci w zachowaniu zwierząt i ludzi*
Artykuł
B.d., rkp., l., k. 18

26. *Fauna kręgowców Śląska oraz wybrane zagadnienia z morfologii zwierząt*
Tezy z wykładów ogłoszonych na kursie wakacyjnym dla nauczycieli biologii, pismo Ministerstwa Oświaty
1948, rkp., l., k. 9

27. *Muzyka w śpiewie ptaków i śpiew ptaków w muzyce*

Ogłoszenie o prelekcji w PWSM, tekst prelekcji, 2 wersje
1951, rkp., masz., l., k. 29

28. *Zasoby zwierzyny łownej*

Referat wygłoszony na konferencji, *Metody racjonalnego wykorzystania oraz ochrony zasobów i sił przyrody dla gospodarki narodowej*, zaproszenie oraz tezy wszystkich referatów wygłoszonych na konferencji.
1956, rkp., pow., druk., l., k. 42

29. *Biologia jako nauka i przebieg studiów biologicznych*

Konspekt wykładu dla młodzieży szkolnej
1957, rkp., l., k. 2

30. 100-letnia rocznica ukazania się pracy K. Darwina *O pochodzeniu gatunków* i 150-lecie urodzin.

Odczyty
1958 – 1959, rkp., masz., l., k. 127

31. *Ochrona przyrody na Śląsku i Z tajników przyrody śląskiej*

Pismo kuratora do K. Szarskiego i materiały do wykładów na kursie metodyki naukowej dla pracowników oświatowych Kuratorium Dolnośląskiego
B.d., rkp., masz., l., k. 61

E. Tłumaczenia

32. K. Darwin, *Podróż na okręcie Beagle'a*

Tłumaczenie, notatki, zapiski, teksty dwóch listów do Zuzanny Darwin z 1831 r.
1951, rkp., l., sz., k. 82

33. Jw.

Tłumaczenie, przedmowa do tłumaczenia 2 egz.
1951, masz., l., k.

34. K. Darwin, *O dążności gatunków do tworzenia odmian oraz utrzymywaniu się odmian i gatunków naturalnym sposobem doboru*

Tłumaczenie listu K. Lyella i J. D. Hoekera do Towarzystwa Linneuszowskiego oraz wyjątki z nieogłoszonego dzieła Darwina
1960, masz., l., k. 49

F. Materiały warsztatowe

35. *Obserwacje ptaków*

Zapiski w układzie alfabetycznym wg nazw gatunków
1947 – 1958, rkp., l., k. 129

36. *Obserwacje dotyczące okolic, w których występuje synogarlica turecka i czarny bocian*

Korespondencja
1955 – 1956, rkp., l., k. 6, 1 fot.

37. *Pożyteczne kręgowce (głównie ptaki) i potrzeba ich ochrony*

Notatki, zapiski
1949 – 1952, rkp., l., k.

38. *Owady*
Wypisy i notatki z literatury obcojęzycznej
B.d., rkp., masz., j. ang., niem., pol., l., k. 11
39. *Ryby*
Wypisy, rysunki i notatki z literatury obcojęzycznej
B.d., rkp., masz., j. ang., niem., pol., l., k. 77
40. *Płazy*
Wypisy i notatki z literatury obcojęzycznej
B.d., rkp., masz., j. ang., niem., pol., l., k. 23
41. *Ptaki*
Wypisy i notatki z literatury obcojęzycznej
B.d., rkp., masz., j. ang., niem., pol., l., k. 110
42. *Ssaki*
Wypisy, rysunki, notatki z literatury obcojęzycznej
B.d., rkp., masz., j. ang., niem., pol., l., k. 216
43. *Jw.*
Wypisy, rysunki i notatki z literatury obcojęzycznej
B.d., rkp., masz., j. ang., niem., pol., l., k. 208
44. *Jw.*
Wypisy, rysunki i notatki z literatury obcojęzycznej
B.d., rkp., masz., j. ang., niem., pol., l., k. 212
45. Friedericks, *Die Grandfragen und Gesetzmässigkeiten des land und Forstwirtschaftlichen Zoologie*, Berlin 1930
Notatki
1930, rkp., l., k. 14
46. Zagadnienia biologiczne
Notatki bibliograficzne w układzie alfabetycznym według wybranych zagadnień oraz luźne zapiski.
b.d., rkp., masz., l., k. 85

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI NAUKOWO-ORGANIZACYJNEJ I DYDAKTYCZNEJ, W OCHRONIE PRZYRODY ORAZ REDAKCYJNO-WYDAWNICZEJ

A. Działalność naukowo-organizacyjna i dydaktyczna

47. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe
Sprawozdanie ośrodka wrocławskiego ze stanu i osiągnięć organizacyjnych i badawczych w zakresie zoologii
1953, rkp., masz., l., k. 3
48. Sprawy programów studiów z dziedziny zoologii oraz zagranicznych stypendiów

naukowych

Programy, kwestionariusz stypendialny, korespondencja
1953, masz., l., k. 17

49. Uroczysta akademie ku czci prof. dr. J. Mydlarskiego kier. Katedry Antropologii na
Uniwersytecie we Wrocławiu

Zaproszenie, notatki do przemówienia K. Sz.
1957, rkp., masz., druk., l. k. 4

50. Kontakty z instytucjami naukowymi z dziedziny zoologii w Anglii, Czechosłowacji
oraz podróż naukowa do Anglii w 1958 r.

Korespondencja, notatki
1956 – 1959, rkp., masz., druk., l., sz., k. 67

51. Podróż delegacji Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego do Francji

Program pobytu, sprawozdanie, fotografie oraz materiały dotyczące organizacji
szkolnictwa wyższego we Francji i stan badań w dziedzinie zoologii
1958, rkp., masz., pow., l., k. 77, 9 fot.

52. Jw.

Materiały drukowane dotyczące szkolnictwa wyższego oraz badań naukowych w
zakresie nauk biologicznych we Francji, 9 broszur, referat
1952 – 1958, druk., pow., l., sz., k. 508, 1 fot.

53. Jw.

Materiały informacyjno-turystyczne, 4 broszury
1953, druk, k. 17

54. Uniwersytet Pensylwania w Filadelfii

Korespondencja z wydawnictwem „Biological Abstracts”
1948 – 1954, druk, l., k. 9

B. Działalność w dziedzinie ochrony przyrody

55. Sprawa uchronienia rezerwatu w pow. Milickim, szczególnie w dolinie rzeki Baryczy
i jego ochrony

Protokoły posiedzeń, projekty, notatki, zarządzenie o utworzeniu rezerwatu w pow.
Milickim „Wrocławski Dziennik Wojewódzki” korespondencja
1948 – 1959, rkp., masz., druk., l., sz., k. 73

56. Rada Karkonoskiego Parku Narodowego

Zarządzenie Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w sprawie powołania
Rady, protokół posiedzenia i sprawozdanie z działalności Karkonoskiego Parku
Narodowego
1959, masz., l., k. 21

57. Liga Ochrony Przyrody

Korespondencja i materiały organizacyjne, statut i biuletyn LOP, „Kwartalnik
Wrocławskiego Okręgu Lasów Państwowych”
1954– 1957, masz., druk., l., sz., k. 36

58. Sekcja Polska Międzynarodowego Komitetu Ochrony Ptaków
Korespondencja w sprawach organizacyjnych, regulamin, protokół z posiedzenia organizacyjnego, tekst Międzynarodowej Konwencji o Ochronie Ptaków i sprawozdanie MKOP za rok 1939/40
1939 – 1958, masz., druk., l., sz., k. 20
59. Badanie nad awifauną Wrocławia
Plan, kosztorys badań, korespondencja z Zakładem Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, notatki, zestawienia
1953 – 1955, rkp., masz., l., k. 38
60. Zjazd ornitologów w 1957 r.
Zaproszenie, korespondencja w sprawach organizacyjnych
1957, druk., masz., druk., masz., l., k. 25

C. Działalność redakcyjno-wydawnicza

61. Edward Loth, prace poświęcone cechom budowy człowieka
Oceny, teksty 7 recenzji
1953 – 1954, rkp., masz., l., k. 46, zob. aneks 3
62. Edward Loth, *Człowiek*
Artykuł do encyklopedii „Świat i życie”, pismo PWN do K. Sz. i jego recenzje, materiały dla współpracowników encyklopedii
1957, masz., druk., l., sz., k. 21
63. Edward Loth, *Ślady rozwoju osobniczego w budowie człowieka*
Praca przygotowana przez K. Sz. do druku w „Przeglądzie Antropologicznym” T. XXIII
1957, druk., l., k. 50
64. Edward Loth, *Cechy eugeniczne w budowie człowieka*
Praca przygotowana przez K. Sz. do druku w „Przeglądzie Antropologicznym” T. XXIII
1957, druk., l., k. 60
65. Edward Loth, *Człowiek przyszłości*
Praca przygotowana przez K. Sz. do druku
B.d., masz., l., k. 171
66. *Słownik Terminologii Biologicznej*
Opinia na temat zeszytu próbnego, pismo Komitetu Redakcyjnego, egzemplarz zeszytu
1952 – 1953, masz., pow., l., k. 16
67. „Zeszyty Naukowe” Uniwersytetu Wrocławskiego im. B. Bieruta
Tekst jednej pracy, recenzje K. Sz. i innych osób, notatki, wskazówki dla autorów
1956, rkp., masz., druk., l., k. 28
68. Sprawa wydawania czasopisma organu Sekcji Ornitologicznej Polskiego Towarzystwa Zoologicznego i opracowania klucza do oznaczania kręgowców
Kosztorys i korespondencja

1957 – 1959, masz., l., k. 28

69. Sprawa tłumaczenia w jęz. angielskim dzieła Wallace'a, *O dążności odmian do nieograniczonego odbiegania od typu pierwotnego*
Umowa z Państwowym Wydawnictwem „Wiedza Powszechna”
1959, masz., druk., l., k. 3

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

70. Materiały biograficzne
Życiorys, załącznik wniosku o przyznanie nagrody, pismo prez. KRN o nominacji na profesora nadzwyczajnego, prace – wykaz
1946 – 1959, rkp., druk., l., k. 9
71. Zjazd koleżeński we Wrocławiu absolwentów Gimnazjum St. Batorego we Lwowie
Korespondencja, notatki
1948, rkp., masz., l., k. 10

IV. MATERIAŁY OSÓB OBCYCH

72. A. Dyrn, *On the Biology and Distribution of the Colored Turtle Dove in Poland*
Artykuł
B.d., masz., j. ang., l., k. 11
73. Erwin Gebhardta do Kazimierza Sembrata
List w sprawie ornitologicznej
1955, rkp., l., k. 1

ANEKS 1

- J. 20. Biologia
1. Antoni Bant, *Anatomia topograficzna zwierząt domowych* cz. II
 2. Chana Brodowa, *Wpływ metylotionracylu na hematopoezę płazów bezogonowych*
 3. Czesław Ferens, *The theory of evolution and its opponents*
 4. Barbara Grzybowska, *The innervation and sense organs in the wings of Ornithomija biloba Difour*
 5. Wojciech Kocki, *Studia Kraniologiczne do etnogenezy ludów Europy*
 6. Stanisław Kukierek, *Rozwój embrionalny a rodowód człowieka w świetle prawa rekapitulacji*
 7. Antonina Leńkowa, *Specific differences in the structure of the female reproductive organs of the genus Polgdrosus Germ.*
 8. Zbigniew Ryzewicz, *Paleozoologia* cz. II
 9. Wanda Stęślica-Mydlarska, *Dymorfizm płciowy czaszek ludzkich*
 10. Roman Stopa, recenzja pracy W.W. Buszaka, *Powstanie mowy ludzkiej w oświetleniu antropologii i językoznawstwa*
 11. Jan Święcimski, *Znaczenie zmysłu wzroku oraz pamięci w zdobywaniu pokarmu przez drapieżne chrząszcze okienne z gatunku Cicindela hybrida L.*
 12. Helena Szostakiewicz-Sawicka, *Pozostałości mięśniówki skórnej tułowia u człowieka*

ANEKS 2

- J. 22. Ocena dorobku naukowego pracowników instytucji naukowych
1. Stanisław Chudoba, 1953
 2. Kazimierz Myszkowski, Umowa zlecenie o przeprowadzenie oceny dorobku naukowego, 1954
 3. Janina Orska, 1954
 4. Zbigniew Ryzewicz, 1953
 5. Marian Sobociński, 1954
 6. Edward Wilkus, 1954
 7. Edward Zubik, 1954

ANEKS 3

- J. 61. Edward Loth, prace poświęcone cechom budowy człowieka
1. *Rzut oka na rozwój embrionalny człowieka*
 2. *Cechy paleogeniczne w budowie człowieka*
 3. *Cechy mammologeniczne [?] w budowie człowieka*
 4. *Cechy antropogeniczne w budowie człowieka*
 5. *Cechy pitekogeniczne w budowie człowieka*
 6. *Ślady rozwoju osobniczego w budowie człowieka*
 7. *Cechy eugeniczne (homogeniczne) w budowie człowieka*